

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

9 februarie 2023*

„Trimitere preliminară – Acordul de asociere CEE-Turcia – Decizia nr. 1/80 – Articolele 6 și 7 – Resortisanți turci deja integrați pe piața muncii din statul membru gazdă și care beneficiază de un drept de ședere corelativ – Decizii ale autorităților naționale de retragere a dreptului de ședere al resortisanților turci care au reședința legală în statul membru în cauză de peste 20 de ani, pentru motivul că aceștia reprezintă o amenințare prezentă, reală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății – Articolul 13 – Clauza de standstill – Articolul 14 – Justificare – Motive de ordine publică”

În cauza C-402/21,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Raad van State (Consiliul de Stat, Țările de Jos), prin decizia din 23 iunie 2021, primită de Curte la 30 iunie 2021,

în procedura

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

împotriva

S,

precum și în procedurile

E,

C

împotriva

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din doamna A. Prechal, președintă de cameră, doamna M. L. Arastey Sahún și domnii F. Biltgen (raportor), N. Wahl și J. Passer, judecători,

avocat general: domnul G. Pitruzzella,

* Limba de procedură: neerlandeza.

grefier: doamna M. Ferreira, administratoare principală,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 28 septembrie 2022,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru E, de A. Durmus și E. Köse, avocatul;
- pentru C, de A. Agayev și Š. Petković, avocatul;
- pentru S, de N. van Bremen, advocaat;
- pentru guvernul neerlandez, de M. K. Bulterman și A. Hanje, în calitate de agenți;
- pentru guvernul danez, de M. Brochner Jespersen, J. Farver Kronborg, V. Pasternak Jørgensen, M. Søndahl Wolff și Y. Thyregod Kollberg, în calitate de agenți;
- pentru guvernul german, de J. Möller și R. Kanitz, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de D. Martin și H. van Vliet, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolelor 6, 7, 13 și 14 din Decizia nr. 1/80 a Consiliului de asociere din 19 septembrie 1980 privind dezvoltarea asocierii dintre Comunitatea Economică Europeană și Turcia (denumită în continuare „Decizia nr. 1/80”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unor litigii între Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (secretarul de stat pentru Justiție și Securitate, Țările de Jos) (denumit în continuare „secretarul de stat”), pe de o parte, și S, pe de altă parte, precum și între E și, respectiv, C, pe de o parte, și secretarul de stat, pe de altă parte, în legătură cu adoptarea de către acesta din urmă a unor decizii prin care s-a dispus retragerea dreptului de ședere al lui S, al lui E și al lui C (denumiți în continuare împreună „persoanele în cauză”) și expulzarea acestora din urmă de pe teritoriul neerlandez.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Acordul de asociere

- 3 Din articolul 2 alineatul (1) din Acordul de instituire a unei asocieri între Comunitatea Economică Europeană și Turcia, care a fost semnat la 12 septembrie 1963 la Ankara între Republica Turcia, pe de o parte, și statele membre ale CEE și Comunitate, pe de altă parte, și care a fost încheiat, aprobat și confirmat în numele acesteia din urmă prin Decizia 64/732/CEE a Consiliului din 23 decembrie 1963 (JO 1964, 217, p. 3685, Ediție specială, 11/vol. 1, p. 10, denumit în continuare „acordul de asociere”) rezultă că acesta are drept scop să promoveze consolidarea continuă și echilibrată a relațiilor comerciale și economice între părțile contractante ținând seama pe deplin de necesitatea de a asigura dezvoltarea accelerată a economiei Republicii Turcia și ridicarea nivelului de ocupare și a condițiilor de viață ale poporului turc.
- 4 În acest scop, acordul de asociere cuprinde o etapă pregătitoare ce permite Republicii Turcia să își consolideze economia cu ajutorul Comunității (articolul 3 din acest acord), o etapă de tranziție, pe parcursul căreia părțile contractante asigură instituirea treptată a unei uniuni vamale și apropierea politicilor economice (articolul 4 din acordul menționat), și o etapă definitivă, care se bazează pe uniunea vamală și presupune consolidarea coordonării politicilor economice ale părților contractante (articolul 5 din același acord).
- 5 Articolul 6 din acordul de asociere prevede:
- „Pentru a asigura punerea în aplicare și dezvoltarea treptată a regimului de asociere, părțile contractante se întrunesc în cadrul unui [c]onsiliu de asociere care acționează în limitele atribuțiilor conferite prin prezentul acord [de asociere].”

Protocolul adițional

- 6 Protocolul adițional semnat la 23 noiembrie 1970 la Bruxelles și încheiat, aprobat și confirmat în numele Comunității prin Regulamentul (CEE) nr. 2760/72 al Consiliului din 19 decembrie 1972 (JO 1972, L 293, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 1, p. 37, denumit în continuare „protocolul adițional”), care, în conformitate cu articolul 62, face parte integrantă din acordul de asociere, stabilește, potrivit articolului 1, condițiile, modalitățile și ritmurile de realizare a etapei tranzitorii menționate la articolul 4 din acest acord.
- 7 Protocolul adițional cuprinde un titlu II, denumit „Circulația persoanelor și a serviciilor”, al cărui capitol I privește „[l]ucrătorii” și al cărui capitol II este intitulat „Drept de stabilire, servicii și transporturi”.
- 8 Articolul 59 din acest protocol prevede:
- „În domeniile reglementate de prezentul protocol, [Republica] Turcia nu poate beneficia de un tratament mai favorabil decât cel pe care statele membre și-l acordă reciproc în temeiul Tratatului [CE].”

Decizia nr. 1/80

9 Capitolul II din Decizia nr. 1/80, intitulat „Dispoziții sociale”, cuprinde o secțiune 1, intitulată, la rândul său, „Aspecte referitoare la ocuparea forței de muncă și la libera circulație a lucrătorilor”, în care figurează articolele 6-16 din această decizie.

10 Articolul 6 din decizia menționată prevede:

„(1) Sub rezerva dispozițiilor articolului 7, referitor la accesul liber la încadrarea în muncă al membrilor familiei sale, lucrătorul turc care este încadrat pe piața legală a muncii dintr-un stat membru:

- are dreptul, în acest stat membru, după un an în care a fost încadrat în muncă în mod legal, la reînnoirea permisului său de muncă la același angajator, dacă acesta dispune de un loc de muncă;
- are dreptul, în acest stat membru, după trei ani în care a fost încadrat în muncă în mod legal și sub rezerva priorității ce trebuie acordată lucrătorilor din statele membre ale Comunității, să accepte o altă ofertă din partea unui angajator, la alegerea sa, făcută în condiții obișnuite și înregistrată la serviciile de ocupare a forței de muncă din acest stat membru, în cadrul aceleiași profesii;
- beneficiază, în acest stat membru, după patru ani în care a fost încadrat în muncă în mod legal, de acces liber la orice activitate salariată, la alegerea sa.

[...]

(3) Normele de aplicare a dispozițiilor alineatelor (1) și (2) sunt stabilite de reglementările naționale.” [traducere neoficială]

11 Articolul 7 din aceeași decizie stabilește:

„Membrii familiei unui lucrător turc încadrat pe piața legală a muncii dintr-un stat membru, care au fost autorizați să se alăture acestuia:

- au dreptul să accepte – sub rezerva priorității ce trebuie acordată lucrătorilor din statele membre ale Comunității – orice ofertă de încadrare în muncă, dacă au locuit în mod legal pe teritoriul acestui stat de cel puțin trei ani;
- beneficiază, pe teritoriul acestui stat, de accesul liber la orice activitate salariată, la alegerea lor, în cazul în care locuiesc în mod legal de cel puțin cinci ani pe teritoriul acestui stat.

Copiii lucrătorilor turci care au urmat o formare profesională în țara gazdă vor putea să accepte orice ofertă de încadrare în muncă în statul membru respectiv, indiferent de durata șederii lor în acest stat, cu condiția ca unul dintre părinții lor să fi fost în mod legal încadrat în muncă în statul membru respectiv de cel puțin trei ani.” [traducere neoficială]

12 Articolul 13 din Decizia nr. 1/80 prevede:

„Statele membre ale Comunității și [Republica] Turcia nu pot introduce noi restricții privind condițiile de acces la încadrarea în muncă a lucrătorilor și a membrilor familiei lor care se găsesc pe teritoriul

acestor state în situație legală în ceea ce privește șederea și accesul pe piața muncii.” [traducere neoficială]

13 Articolul 14 din decizia menționată are următorul cuprins:

„(1) Dispozițiile prezentei secțiuni sunt aplicate sub rezerva restricțiilor justificate de motive de ordine publică, de siguranță publică și de sănătate publică.

(2) Aceste dispoziții nu aduc atingere drepturilor și obligațiilor care decurg din legislațiile naționale sau din acordurile bilaterale existente între [Republica] Turcia și statele membre ale Comunității, în măsura în care acordurile prevăd, în favoarea resortisanților lor, un regim mai favorabil.” [traducere neoficială]

14 Conform articolului 16 din decizia menționată, dispozițiile secțiunii 1 din capitolul II din aceasta se aplică de la 1 decembrie 1980.

Directiva 2003/109/CE

15 Articolul 12 din Directiva 2003/109/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung (JO 2004, L 16, p. 44, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 225), intitulat „Protecția împotriva expulzării”, prevede:

„(1) Statele membre nu pot lua o decizie de expulzare a unui rezident pe termen lung decât dacă acesta reprezintă o amenințare reală și suficient de gravă pentru ordinea publică sau securitatea publică.

(2) Decizia prevăzută la alineatul (1) nu poate fi justificată de rațiuni economice.

(3) Înainte de a lua o decizie de expulzare a unui rezident pe termen lung, statele membre iau în considerare următoarele elemente:

(a) durata șederii pe teritoriul lor;

(b) vârsta persoanei în cauză;

(c) consecințele pentru persoana în cauză și pentru membrii familiei sale;

(d) legăturile cu țara de reședință sau absența legăturilor cu țara de origine.

[...]”

Dreptul neerlandez

Legea privind străinii

- 16 Articolul 22 din Wet tot algehele herziening van de Vreemdelingenwet (Vreemdelingenwet 2000) (Legea din 2000 privind străinii) din 23 noiembrie 2000 (Stb. 2000, nr. 495), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „Legea privind străinii”), prevede:

„[...]”

2. Permisul de ședere pe durată nelimitată prevăzut la articolul 20 poate fi retras atunci când:

[...]

- c. titularul a făcut obiectul unei condamnări definitive pentru o infracțiune care se pedepsește cu închisoarea de cel puțin trei ani sau când i s-a aplicat măsura prevăzută la articolul 37a din Wetboek van Strafrecht (Codul penal);

- d. resortisantul străin reprezintă un pericol pentru securitatea națională.

3. Printr-o măsură administrativă generală sau în temeiul acesteia pot fi adoptate norme ce precizează motivele menționate la alineatul 2.”

Decretul privind străinii

- 17 Articolul 3.86 din Besluit tot uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000 (Vreemdelingenbesluit 2000) (Decretul din 2000 privind străinii) din 23 noiembrie 2000 (Stb. 2000, nr. 497), în versiunea aplicabilă până la 1 iulie 2012 (denumit în continuare „Decretul privind străinii”), avea următorul cuprins:

„[...]”

4. Cererea [de prelungire a permisului de ședere obișnuit pe durată limitată] poate fi de asemenea respinsă în temeiul articolului 18 alineatul 1 litera e din Legea [privind străinii] atunci când resortisantul străin a fost condamnat, printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pentru cel puțin cinci infracțiuni sau, în cazul unei șederi pe o durată mai mică de doi ani, pentru cel puțin trei infracțiuni, la o pedeapsă privativă de libertate sau la detenție în cazul minorilor, la o pedeapsă de muncă [în folosul comunității] sau la o măsură prevăzută la articolul 37a, la articolul 38m sau la articolul 77h alineatul 4 litera a sau b din Codul penal, sau printr-o hotărâre penală definitivă a Ministerului Public («strafbeschikking»), la o pedeapsă de muncă [în folosul comunității] sau la echivalentul din străinătate al unei astfel de pedepse sau măsuri, iar durata totală a părții care este executorie necondiționat din aceste pedepse sau măsuri este cel puțin egală cu durata prevăzută la alineatul 5.

5. Durata prevăzută la alineatul 4 este de:

[...]

[atunci când durata șederii atinge] cel puțin 15 ani, dar mai puțin de 20 de ani: 14 luni.

[...]

11. Prin derogare de la alineatele precedente, cererea [de prelungire a permisului de şedere obișnuit pe durată determinată] nu este respinsă:

[...]

b. atunci când durata șederii este de 20 de ani.

[...]”

18 Articolul 3.98 din acest decret prevede:

„1. În temeiul articolului 22 alineatul 2 litera c din Legea [privind străinii], permisul de şedere obișnuit pe durată nelimitată poate fi retras atunci când resortisantul străin în cauză a fost condamnat, printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pentru o infracțiune care se pedepsește cu închisoarea de cel puțin trei ani, la o pedeapsă cu închisoarea, la o pedeapsă de muncă [în folosul comunității] sau la o măsură prevăzută la articolul 37a din Codul penal sau la echivalentul din străinătate al unei astfel de pedepse sau măsuri, iar durata totală a acestor pedepse sau măsuri este cel puțin egală cu durata prevăzută la articolul 3.86 alineatele 2, 3 sau 5.

2. Articolele 3.86 și 3.87 se aplică *mutatis mutandis*.”

19 Articolul 8.7 din decretul menționat are următorul cuprins:

„1. Prezentul alineat se aplică resortisanților străini care au cetățenia unui stat parte la Tratatul UE sau la Acordul privind Spațiul Economic European sau a Confederației Elvețiene și care se deplasează în Țările de Jos sau locuiesc în această țară.

[...]”

20 Articolul 8.22 din același decret menționează:

„1. Ministrul poate refuza sau poate pune capăt șederii legale pentru motive de ordine publică sau de siguranță publică atunci când conduita personală a resortisantului străin în cauză constituie o amenințare reală, prezentă și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății. Înainte de a lua o decizie, ministrul ține seama de durata șederii persoanei în cauză în Țările de Jos, de vârsta acesteia, de starea sa de sănătate, de situația sa familială și economică, de integrarea sa socială și culturală în Țările de Jos și de intensitatea legăturilor sale cu țara sa de origine.

[...]

3. Cu excepția cazului în care motive imperative de siguranță publică impun acest lucru, nu se pune capăt șederii legale atunci când resortisantul străin:

a. a avut reședința în Țările de Jos în cursul ultimilor zece ani; [...]

[...]”

- 21 Articolul I din Besluit houdende wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000 in verband met aanscherping van de glijdende schaal (Decretul de modificare a Decretului privind străinii în vederea consolidării scării progresive) din 26 martie 2012 (Stb. 2012, nr. 158), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumit în continuare „Decretul din 26 martie 2012”), a modificat Decretul privind străinii după cum urmează.
- 22 Textul articolului 3.86 alineatul 5 din Decretul privind străinii a fost înlocuit cu următorul text:
„Durata prevăzută la alineatul 4 este de: [...]”
[atunci când durata șederii atinge] cel puțin 15 ani: 14 luni.”
- 23 Textul alineatului 11 al articolului 3.86 din Decretul privind străinii, care a fost renumerotat ca alineatul 10, a fost înlocuit cu următorul text:
„Prin derogare de la alineatele precedente, cererea nu este respinsă atunci când durata șederii este de 10 ani, cu excepția existenței:
a. unei infracțiuni prevăzute la articolul 22b alineatul 1 din Codul penal;
b. unei infracțiuni prevăzute de legislația privind produsele stupefiante, care, potrivit definiției sale legale, se pedepsește cu închisoarea de cel puțin șase ani.”
- 24 Articolul II din Decretul din 26 martie 2012 stabilește:
„Prezentul decret nu se aplică resortisantului străin a cărui ședere nu a putut fi întreruptă în temeiul dreptului în vigoare înainte de intrarea în vigoare a prezentului decret.”

Circulara din 2000 privind străinii

- 25 Alineatul B10/2.3 din Vreemdelingencirculaire 2000 (Circulara din 2000 privind străinii), în versiunea aplicabilă litigiului principal, prevede:

„[...]”

Ordine publică și siguranță publică

Conform articolului 8.22 alineatul 1 din Decretul privind străinii, [autoritatea competentă] refuză șederea legală sau pune capăt acesteia atunci când conduita personală a unui cetățean al Uniunii sau a unui membru al familiei sale reprezintă o amenințare prezentă, reală și gravă la adresa unui interes fundamental al societății, cu excepția cazului în care aplicarea prin analogie a articolului 3.77 sau a articolul 3.86 din Decretul privind străinii nu conduce la încetarea șederii.

[...]”

- 26 Alineatul B 12/2.8 din această circulară, în versiunea aplicabilă litigiului principal, dispune:

„[Autoritatea competentă] retrage permisul de ședere obișnuit pe durată nelimitată atunci când apare o împrejurare prevăzută la articolul 22 alineatul 2 din Legea privind străinii și atunci când articolele 3.97 și 3.98 din Decretul privind străinii nu derogă de la acestea.”

Litigiile principale și întrebările preliminare

Litigiile principale

Litigiul principal în care este implicat S

- 27 S, cetățean turc, locuiește în mod legal în Țările de Jos de la 15 februarie 1983 și este titularul unui permis de ședere obișnuit pe durată nelimitată de la 9 martie 1992.
- 28 Prin decizia din 5 octombrie 2017, secretarul de stat i-a retras lui S permisul de ședere, în temeiul articolului 3.98 din Decretul privind străinii și al articolului 3.86 din decretul menționat, astfel cum au fost modificate prin Decretul din 26 martie 2012 (denumite în continuare „scara progresivă consolidată”), i-a impus să părăsească imediat teritoriul neerlandez și a pronunțat în privința sa o interdicție de intrare pe acest teritoriu.
- 29 Această decizie era motivată de faptul că, începând din luna noiembrie 1994, S făcuse obiectul a 39 de condamnări penale pentru infracțiuni care se pedepsesc cu închisoarea de cel puțin trei ani și că, în raport cu durata șederii sale legale în Țările de Jos, durata totală a pedepselor cu închisoarea cu executare care îi fuseseră aplicate, și anume 66 de luni, îndeplinea cerințele scării progresive consolidate. Decizia menționată era motivată și de faptul că conduita personală a lui S constituia o amenințare reală, prezentă și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății, întrucât, pe de o parte, el săvârșise infracțiuni grave, printre care o tâlhărie, un furt prin efracție și trafic de droguri tari și, pe de altă parte, riscul de recidivă a persoanei în cauză ar fi ridicat, din moment ce S continuase să săvârșească infracțiuni după ce fusese plasat timp de doi ani într-o instituție specială pentru infractori multirecidiviști.
- 30 Prin decizia din 27 martie 2018, secretarul de stat a respins ca nefondată contestația formulată de S împotriva deciziei din 5 octombrie 2017.
- 31 Sesizat de S cu o acțiune împotriva acestei decizii, rechtbank Den Haag (Tribunalul din Haga, Țările de Jos), întrunit la Rotterdam (Țările de Jos), a anulat, prin hotărârea din 18 octombrie 2018, decizia din 27 martie 2018, precum și decizia din 5 octombrie 2017, pentru motivul că scara progresivă consolidată constituia o „nouă restricție”, în sensul articolului 13 din Decizia nr. 1/80.
- 32 Secretarul de stat a formulat apel împotriva acestei hotărâri la Raad van State (Consiliul de Stat, Țările de Jos), instanța de trimitere, invocând printre altele că neaplicarea acestei legislații naționale lui S l-ar plasa pe acesta din urmă într-o situație mai favorabilă decât cea a cetățenilor Uniunii, ceea ce ar contraveni articolului 59 din protocolul adițional.

Litigiul principal în care este implicat C

- 33 C, cetățean turc, locuiește în mod legal în Țările de Jos de la 3 mai 1976 și este titularul unui permis de ședere obișnuit pe durată nelimitată de la 25 martie 1983.
- 34 Prin decizia din 22 aprilie 2018, secretarul de stat i-a retras lui C permisul de ședere, în temeiul scării progresive consolidate, i-a impus să părăsească imediat teritoriul neerlandez și a pronunțat în privința sa o interdicție de intrare pe acest teritoriu. Această decizie era motivată de faptul că,

începând cu anul 1988, C făcuse obiectul a 22 de condamnări penale, în special după anul 2012, pentru infracțiuni de furt prin efracție, agresiuni și trafic de droguri tari și că, în raport cu durata șederii sale legale în Țările de Jos, durata totală a pedepselor cu închisoarea cu executare care îi fuseseră aplicate, și anume 56 de luni, îndeplinea cerințele scării progresive consolidate. Secretarul de stat a considerat de asemenea că împrejurarea că, între 1 septembrie 1990 și 31 decembrie 2000, C o abuzase sexual pe fiica sa minoră, consolida aprecierea potrivit căreia conduita personală a persoanei în cauză reprezenta o amenințare reală, prezentă și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății.

- 35 Prin decizia din 3 octombrie 2018, secretarul de stat a respins ca nefondată contestația formulată de C împotriva acestei decizii.
- 36 Prin hotărârea din 24 iulie 2019, rechtbank Den Haag (Tribunalul din Haga), întrunit la Middelburg (Țările de Jos), a declarat nefondată acțiunea introdusă de C împotriva deciziei din 3 octombrie 2018. Această instanță a statuat că articolul 14 din Decizia nr. 1/80 era aplicabil din moment ce conduita personală a lui C reprezenta o amenințare reală, prezentă și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății și că, într-o asemenea situație, acesta nu putea invoca articolul 13 din cea din urmă decizie.
- 37 C a formulat apel împotriva acestei hotărâri la instanța de trimitere, susținând că conduita sa personală nu reprezenta o amenințare prezentă la adresa unui interes fundamental al societății și că articolul 13 din Decizia nr. 1/80 era aplicabil în speță.

Litigiul principal în care este implicat E

- 38 E, cetățean turc, are reședința legală în Țările de Jos din anul 1981 și este titularul unui permis de ședere obișnuit pe durată nelimitată de la 16 martie 1995.
- 39 Prin decizia din 30 mai 2018, secretarul de stat i-a retras lui E permisul de ședere, în temeiul scării progresive consolidate, i-a impus să părăsească imediat teritoriul neerlandez și a pronunțat în privința sa o interdicție de intrare pe acest teritoriu. Această decizie era motivată de faptul că, începând cu anul 1990, E făcuse obiectul a 13 condamnări penale, inclusiv după anul 2012, și că, în raport cu durata șederii sale legale pe teritoriul menționat, durata totală a pedepselor cu închisoarea cu executare, și anume 25 de luni, îndeplinea cerințele scării progresive consolidate. În plus, secretarul de stat a apreciat că conduita personală a lui E reprezenta o amenințare reală, prezentă și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății.
- 40 Prin decizia din 24 septembrie 2018, reclamația formulată de E împotriva deciziei din 30 mai 2018 a fost respinsă ca nefondată.
- 41 Prin hotărârea din 2 mai 2019, rechtbank Den Haag (Tribunalul din Haga), întrunit la Amsterdam (Țările de Jos), a declarat nefondată acțiunea introdusă de E împotriva deciziei din 24 septembrie 2018, considerând, pe de o parte, că, chiar dacă scara progresivă consolidată constituia o „nouă restricție”, în sensul articolului 13 din Decizia nr. 1/80, domeniul de aplicare al articolului respectiv ar fi limitat de articolul 14 din aceasta din urmă și, pe de altă parte, că ar fi contrar articolului 59 din protocolul adițional să nu se i aplice lui E această legislație națională, întrucât acest lucru l-ar plasa pe E într-o poziție mai favorabilă decât cea a cetățenilor Uniunii.

- 42 E a formulat apel împotriva acestei hotărâri la instanța de trimitere, susținând că aplicarea scării progresive consolidate era contrară articolului 13 din Decizia nr. 1/80 și că el nu ar fi pus într-o situație mai favorabilă decât cea a unui cetățean al Uniunii dacă legislația națională menționată nu i-ar fi aplicată.

Întrebările preliminare

- 43 Instanța de trimitere, sesizată cu apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță împotriva lui S, a lui C și a lui E, consideră că, pentru soluționarea litigiilor principale, este necesar să se interpreteze articolele 13 și 14 din Decizia nr. 1/80.
- 44 Această instanță nu exclude posibilitatea ca legislația națională în cauză, și anume Decretul din 26 martie 2012, care prevede scara progresivă consolidată, să fie calificată drept o „nouă restricție”, în sensul articolului 13 din Decizia nr. 1/80, întrucât, spre deosebire de legislația națională aplicabilă anterior intrării în vigoare a acestui decret, ea nu mai conține nicio interdicție de retragere a permisului de ședere al străinilor care locuiesc în mod legal pe teritoriul neerlandez de cel puțin 20 de ani și, prin urmare, face mai dificilă utilizarea de către resortisanții turci a dreptului lor la liberă circulație pe acest teritoriu.
- 45 Cu toate acestea, instanța menționată ridică problema dacă un resortisant turc care, la fel ca persoanele în cauză, beneficiază de un drept de ședere corelativ drepturilor ce decurg din articolul 6 din Decizia nr. 1/80, în cazul lui C, sau din articolul 7 din aceasta, în ceea ce îi privește pe S și pe E, poate invoca articolul 13 din decizia amintită pentru a împiedica aplicarea unei astfel de legislații naționale, întrucât jurisprudența Curții nu oferă, în opinia sa, niciun răspuns clar în această privință.
- 46 Instanța de trimitere constată că conduita personală a persoanelor în cauză constituie o amenințare reală, prezentă și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății. Or, din jurisprudența Curții, în special din Hotărârea din 18 iulie 2007, Derin (C-325/05, EU:C:2007:442, punctul 74), și din Hotărârea din 8 decembrie 2011, Ziebell (C-371/08, EU:C:2011:809, punctul 82), ar reieși că, pe baza unei aprecieri a conduitei personale care respectă principiul proporționalității și drepturile fundamentale ale resortisantului turc în cauză, un stat membru poate, în temeiul articolului 14 din Decizia nr. 1/80, să îi retragă drepturile conferite prin articolele 6 și 7 din această decizie dacă reprezintă o asemenea amenințare. În plus, din modul de redactare a articolului 14 din decizia menționată, ar rezulta că articolul 13 din aceeași decizie se aplică sub rezerva limitărilor justificate în special de motive de ordine publică.
- 47 Instanța de trimitere subliniază că, în speță, din expunerea de motive a Decretului din 26 martie 2012 reiese că adoptarea legislației naționale în cauză este motivată de evoluția percepției protecției ordinii publice în cadrul societății neerlandeze. În această privință, ea pornește de la premisa că conduita personală a lui S, a lui C și a lui E constituie o amenințare reală, prezentă și suficient de gravă la adresa unui interes al societății, astfel încât se poate pune capăt, în principiu, dreptului lor de ședere, în temeiul articolului 14 din Decizia nr. 1/80. Totuși, această instanță ridică problema dacă articolul 13 din Decizia nr. 1/80 este aplicabil atunci când un străin beneficiază deja de drepturile prevăzute la articolul 6 sau la articolul 7 din această decizie și, în cazul unui răspuns afirmativ, cum se corelează articolul 13 și articolul 14 din decizia menționată.

48 În aceste condiții, Raad van State (Consiliul de Stat) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Cetățenii turci care beneficiază de drepturile prevăzute la articolul 6 sau la articolul 7 din Decizia nr. 1/80 pot invoca de asemenea articolul 13 din Decizia nr. 1/80?
- 2) Din articolul 14 din Decizia nr. 1/80 rezultă că cetățenii turci nu mai pot invoca articolul 13 din Decizia nr. 1/80 dacă, din cauza conduitei lor personale, constituie o amenințare reală, prezentă și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății?
- 3) Noua restricție conform căreia dreptul de ședere al cetățenilor turci poate fi retras chiar și după 20 de ani pentru motive de ordine publică poate fi justificată pe baza percepțiilor sociale schimbate care au condus la această nouă restricție? Este suficient ca noua restricție să servească obiectivului de ordine publică sau este necesar de asemenea ca restricția să fie adecvată pentru atingerea aceluși obiectiv și să nu depășească ceea ce este necesar în acest scop?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 49 Prin intermediul primei întrebări adresate, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă articolul 13 din Decizia nr. 1/80 trebuie interpretat în sensul că poate fi invocat de resortisanții turci care sunt titulari ai drepturilor prevăzute la articolul 6 sau la articolul 7 din această decizie.
- 50 În această privință, din modul de redactare a articolului 13 din Decizia nr. 1/80 reiese că acesta prevede o clauză de standstill prin care se interzice statelor membre introducerea de noi restricții privind condițiile de acces la încadrarea în muncă al lucrătorilor turci și al membrilor familiilor acestora care se găsesc pe teritoriul lor în situație de legalitate în ceea ce privește șederea și încadrarea în muncă.
- 51 Așa cum reiese dintr-o jurisprudență constantă, această clauză de standstill are efect direct (Hotărârea din 21 octombrie 2003, Abatay și alții, C-317/01 și C-369/01, EU:C:2003:572, punctul 58, precum și jurisprudența citată) și are vocația să se aplice resortisanților turci care nu beneficiază încă de drepturile în materia încadrării în muncă și, corelativ, de ședere conferite în temeiul articolului 6 alineatul (1) din această decizie (Hotărârea din 29 aprilie 2010, Comisia/Țările de Jos, C-92/07, EU:C:2010:228, punctul 45 și jurisprudența citată). Astfel, clauza de standstill menționată își găsește rațiunea de a fi în împrejurarea că statele membre și-au păstrat competența de a autoriza resortisanții turci să intre pe teritoriul lor și să aibă un prim loc de muncă acolo și urmărește să asigure că autoritățile naționale se abțin de la adoptarea unor dispoziții de natură să compromită atingerea obiectivului Deciziei nr. 1/80, care constă în instituirea liberei circulații a lucrătorilor, chiar dacă, într-o primă etapă, în perspectiva punerii în aplicare progresive a acestei libertăți fundamentale, restricțiile naționale preexistente în materia accesului la încadrarea în muncă pot fi menținute (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 octombrie 2003, Abatay și alții, C-317/01 și C-369/01, EU:C:2003:572, punctele 80 și 81).
- 52 Cu toate acestea, reiese de asemenea dintr-o jurisprudență constantă că aceeași clauză de standstill interzice în mod general introducerea oricărei măsuri interne noi care ar avea ca obiect sau ca efect să supună exercitarea de către un resortisant turc a liberei circulații a lucrătorilor pe

teritoriul național unor condiții mai restrictive decât cele aplicabile la intrarea în vigoare a Deciziei nr. 1/80 în statul membru în cauză (Hotărârea din 29 martie 2017, Tekdemir, C-652/15, EU:C:2017:239, punctul 25, precum și Hotărârea din 2 septembrie 2021, Udlændingenævnet, C-379/20, EU:C:2021:660, punctul 19 și jurisprudența citată).

- 53 O asemenea interpretare largă a domeniului de aplicare al clauzei de standstill în cauză se justifică în raport cu obiectivul Deciziei nr. 1/80, ce constă în instituirea liberei circulații a lucrătorilor. Astfel, atât o nouă restricție care înăsprește condițiile de acces la prima activitate profesională al unui lucrător turc sau al membrilor familiei sale, cât și cea care, odată ce acest lucrător sau membrii familiei sale beneficiază de drepturi în ceea ce privește încadrarea în muncă în temeiul articolului 6 sau al articolului 7 din această decizie, restrânge accesul acestuia la o activitate salariată garantată de aceste drepturi contravin obiectivului deciziei menționate de realizare a liberei circulații a acestor lucrători.
- 54 Desigur, astfel cum a arătat instanța de trimitere, Curtea a considerat, la punctul 81 din Hotărârea din 21 octombrie 2003, Abatay și alții (C-317/01 și C-369/01, EU:C:2003:572), că un resortisant turc care are deja în mod legal un loc de muncă într-un stat membru nu mai are nevoie să fie protejat prin clauza de standstill referitoare la accesul la încadrarea în muncă, întrucât un asemenea acces a avut loc deja, iar persoana în cauză beneficiază, pentru restul carierei sale în statul membru gazdă, de drepturile care îi sunt conferite în mod explicit de articolul 6 din decizia menționată.
- 55 Totuși, această constatare nu înseamnă că aplicarea clauzei respective de standstill este exclusă într-un asemenea caz. Așadar, chiar dacă un resortisant turc și membrii familiei sale care intră sub incidența articolului 6 și, respectiv, a articolului 7 din Decizia nr. 1/80 pot invoca drepturile pe care le au în temeiul acestor dispoziții pentru a se opune unor restricții privind exercitarea liberei lor circulații, fără a trebui să demonstreze, în plus, că aceste restricții sunt noi și, prin urmare, contrare clauzei de standstill menționate, nu este mai puțin adevărat că aceste două situații pot coincide.
- 56 De altfel, Curtea a precizat la punctul 84 din Hotărârea din 21 octombrie 2003, Abatay și alții (C-317/01 și C-369/01, EU:C:2003:572), că domeniul de aplicare al articolului 13 din Decizia nr. 1/80 nu este limitat la resortisanții turci deja integrați pe piața muncii dintr-un stat membru. Prin urmare, trebuie să se considere că acestea din urmă intră în domeniul de aplicare al dispoziției menționate.
- 57 În speță, din cererea de decizie preliminară reiese că litigiile principale își au originea în retragerea de către autoritățile competente neerlandeze a dreptului de ședere al persoanelor în cauză în temeiul unei legislații naționale adoptate pentru motive de ordine publică. Această legislație națională, introdusă după intrarea în vigoare a Deciziei nr. 1/80 pe teritoriul neerlandez, autorizează autoritățile competente să retragă dreptul de ședere și să expulzeze un lucrător turc care locuiește în mod legal pe acest teritoriu de mai mult de 20 de ani și care, ca urmare a acestui fapt, beneficiază de drepturile prevăzute la articolul 6 alineatul (1) a treia liniuță sau la articolul 7 al doilea paragraf din această decizie, atunci când acesta constituie o amenințare prezentă, reală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății.

- 58 În această privință, rezultă din jurisprudență că măsurile dintr-un stat membru care urmăresc să stabilească criteriile de legalitate a situației resortisanților turci, prin adoptarea sau modificarea printre altele a condițiilor de ședere a acestor resortisanți pe teritoriul său, pot constitui noi restricții în sensul articolului 13 din Decizia nr. 1/80 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 noiembrie 2013, Demir, C-225/12, EU:C:2013:725, punctele 38 și 39).
- 59 Prin urmare, o legislație națională care permite retragerea drepturilor de ședere ale persoanelor în cauză, pe care acestea le dețin în temeiul articolului 6 alineatul (1) a treia liniuță și al articolului 7 al doilea paragraf din Decizia nr. 1/80, limitează dreptul acestora la liberă circulație în raport cu dreptul la liberă circulație de care beneficiau la momentul intrării în vigoare a acestei decizii și constituie, prin urmare, o nouă restricție în sensul articolului 13 din decizia respectivă.
- 60 Având în vedere ceea ce precedă, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 13 din Decizia nr. 1/80 trebuie interpretat în sensul că poate fi invocat de resortisanții turci care sunt titularii drepturilor prevăzute la articolul 6 sau la articolul 7 din această decizie.

Cu privire la a doua și la a treia întrebare

- 61 Prin intermediul celei de a doua și al celei de a treia întrebări, care trebuie să fie examinate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă este necesar ca articolul 14 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80 să fie interpretat în sensul că resortisanții turci pot invoca articolul 13 din această decizie pentru a se opune aplicării în privința lor a unei „noi restricții”, în sensul acestei dispoziții, care permite autorităților naționale competente ale unui stat membru să pună capăt dreptului lor de ședere, pentru motivul că aceștia constituie, potrivit autorităților respective, o amenințare reală, prezentă și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății. În cazul unui răspuns afirmativ, instanța de trimitere urmărește să afle dacă și în ce condiții o asemenea restricție poate fi justificată în temeiul articolului 14 din decizia menționată.
- 62 În această privință, trebuie amintit că articolul 14 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80 prevede posibilitatea statelor membre de a deroga de la aplicarea dispozițiilor acestei decizii care conferă anumite drepturi lucrătorilor turci.
- 63 Astfel, potrivit acestui articol 14, aplicarea dispozițiilor secțiunii din Decizia nr. 1/80 referitoare la încadrarea în muncă și la libera circulație a lucrătorilor poate face obiectul unor restricții justificate de motive de ordine publică, de siguranță publică și de sănătate publică.
- 64 Rezultă că o măsură care încalcă interdicția prevăzută la articolul 13 din Decizia nr. 1/80 de a adopta orice nouă măsură internă care ar avea ca obiect sau ca efect să supună exercitarea de către un resortisant turc a liberei circulații a lucrătorilor pe teritoriul național unor condiții mai restrictive decât cele care îi erau aplicabile la data intrării în vigoare a acestei decizii în statul membru în cauză poate fi justificată de motive de ordine publică prevăzute la articolul 14 alineatul (1) din decizia menționată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 septembrie 2021, Udlændingenævnet, C-379/20, EU:C:2021:660, punctele 22 și 23, precum și jurisprudența citată).
- 65 Pe de altă parte, trebuie arătat că un resortisant turc care este titular al unui drept de ședere în statul membru gazdă în temeiul Deciziei nr. 1/80 și căruia i se impune o asemenea restricție pentru motive de ordine publică o poate contesta în fața instanțelor naționale invocând interdicția de a adopta „noi restricții” care figurează la articolul 13 din această decizie și aplicarea eronată a articolului 14 din decizia menționată. Astfel, rezultă dintr-o jurisprudență constantă a

Curții că articolul 13 din Decizia nr. 1/80 poate fi invocat în mod valabil în fața instanțelor statelor membre de către resortisanții turci cărora le este aplicabil în vederea îndepărtării aplicării normelor de drept intern care îi sunt contrare (Hotărârea din 17 septembrie 2009, Sahin, C-242/06, EU:C:2009:554, punctul 62 și jurisprudența citată). În plus, Curtea a admis că un resortisant turc care este titularul unui drept de ședere în statul membru gazdă în temeiul Deciziei nr. 1/80 poate invoca în mod valabil articolul 14 alineatul (1) din respectiva decizie în fața instanțelor naționale ale acestui stat membru pentru a înlătura aplicarea unei măsuri naționale contrare acestei dispoziții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 decembrie 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, punctul 51).

- 66 Cu toate acestea, întrucât excepția prevăzută la articolul 14 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80 reprezintă o derogare de la libertatea fundamentală pe care o constituie libera circulație a lucrătorilor, aceasta trebuie interpretată strict, iar întinderea sa nu poate fi determinată în mod unilateral de statele membre (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 decembrie 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, punctul 81).
- 67 În speță, instanța de trimitere solicită să se stabilească în ce condiții se poate considera că o nouă măsură contrară clauzei de standstill, precum măsura națională în discuție în litigiul principal, este justificată de cerințe de ordine publică. În special, aceasta ridică problema dacă consolidarea scării progresive pe care o prevede această măsură națională ca urmare a evoluției concepțiilor sociale ține seama în mod suficient de interpretarea restrictivă care trebuie dată noțiunii de „ordine publică” și dacă intră în marja de apreciere a statului membru în cauză.
- 68 În această privință, trebuie amintit că, deși statele membre sunt libere să stabilească, în conformitate cu nevoile lor naționale, care pot varia de la un stat membru la altul și de la o perioadă la alta, cerințele de ordine publică, în special ca justificare a unei derogări de la principiul liberei circulații a persoanelor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 mai 2012, I, C-348/09, EU:C:2012:300, punctul 23), exercitarea acestei puteri discreționare este delimitată în mai multe privințe.
- 69 Astfel, din cuprinsul punctului 66 din prezenta hotărâre reiese că este necesar ca cerințele de ordine publică să fie interpretate în mod strict.
- 70 În plus, din jurisprudență reiese că măsurile adoptate de statele membre care intră sub incidența acestor cerințe și sunt prevăzute la articolul 14 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80 trebuie să fie de natură să garanteze realizarea obiectivului de protecție a ordinii publice urmărit și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea lui (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 septembrie 2021, Udlændingenævnet, C-379/20, EU:C:2021:660, punctul 23 și jurisprudența citată).
- 71 În ceea ce privește situația unui resortisant turc care, la fel ca persoanele în cauză, are reședința de peste 10 ani în statul membru gazdă, Curtea a statuat, pe de altă parte, că, în vederea aplicării articolului 14 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80, cadrul de referință este articolul 12 din Directiva 2003/109. Din acest cadru de referință rezultă, în primul rând, că rezidentul pe termen lung în cauză nu poate fi expulzat decât dacă reprezintă o amenințare reală și suficient de gravă pentru ordinea publică sau pentru siguranța publică, în al doilea rând, că decizia de expulzare nu poate fi justificată de motive economice și, în al treilea rând, că, înainte de a adopta o asemenea decizie, autoritățile competente ale statului membru gazdă sunt obligate să ia în considerare durata șederii persoanei în cauză pe teritoriul acestui stat, vârsta acesteia, consecințele expulzării pentru

persoana în cauză și pentru membrii familiei sale, precum și legăturile acesteia din urmă cu statul de reședință sau lipsa legăturilor cu statul de origine (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 decembrie 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, punctele 79 și 80).

- 72 Astfel, Curtea a considerat că măsurile justificate pentru motive de ordine publică sau de siguranță publică nu pot fi luate decât dacă, după o apreciere de la caz la caz din partea autorităților naționale competente, care respectă atât principiul proporționalității, cât și drepturile fundamentale ale persoanei în cauză, în special dreptul la respectarea vieții private și de familie, se dovedește că conduita persoanei în cauză reprezintă un pericol prezent, real și suficient de grav la adresa unui interes fundamental al societății (Hotărârea din 8 decembrie 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, punctul 82).
- 73 Curtea a precizat că, pentru a determina caracterul prezent al acestui pericol, trebuie să se ia în considerare elementele de fapt intervenite după ultima decizie a autorităților competente, care pot presupune dispariția sau diminuarea importantă a amenințării pe care ar constitui-o, la adresa interesului fundamental avut în vedere, conduita persoanei în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 decembrie 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, punctul 84).
- 74 Având în vedere aceste elemente, este necesar să se considere că, în speță, consolidarea scării progresive pe care o prevede măsura națională în discuție în litigiul principal în temeiul ordinii publice intră în marja de apreciere a autorităților neerlandeze competente prevăzută la articolul 14 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80. În plus, referirea la evoluția concepțiilor sociale care conduc la această nouă restricție și faptul că această nouă restricție servește obiectivului de ordine publică pot contribui la justificarea sa.
- 75 Cu toate acestea, referirea la evoluția concepțiilor sociale și justificarea întemeiată pe ordinea publică nu sunt suficiente prin ele însele pentru a justifica măsura națională în discuție în litigiul principal, adoptată în temeiul articolului 14 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80. Așadar, aceste măsuri trebuie de asemenea să fie de natură să asigure realizarea obiectivului de protecție a ordinii publice urmărit și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea lui, aspect a cărui verificare este de competența instanței de trimitere. În cadrul acestei aprecieri, aceasta din urmă va trebui să țină seama de drepturile conferite prin Decizia nr. 1/80 și în special de cele prevăzute la articolele 6, 7 și 13 din aceasta. Pe de altă parte, va reveni instanței de trimitere sarcina de a determina dacă aceste măsuri prevăd o apreciere prealabilă și individuală a situației actuale a lucrătorului turc în cauză, care să respecte atât principiul proporționalității, cât și drepturile fundamentale ale acestuia din urmă, așa cum acest lucru este enunțat la punctele 71-73 din prezenta hotărâre.
- 76 În speță, pentru a se stabili dacă legislația în discuție în litigiul principal respectă aceste cerințe, elementele următoare pot constitui elemente pertinente, sub rezerva verificărilor care vor trebui să fie efectuate de instanța de trimitere. În primul rând, lipsa unei legături automate între aplicarea unei pedepse și retragerea dreptului de ședere conferit persoanei vizate prin Decizia nr. 1/80 și expulzarea acestei persoane de pe teritoriul neerlandez. În al doilea rând, faptul că autoritățile competente care intenționează să adopte o asemenea decizie de retragere trebuie să țină seama de durata șederii persoanei în cauză în Țările de Jos, de vârsta sa, de starea sa de sănătate, de situația sa familială și economică, de integrarea sa socială și culturală în acest stat membru și de intensitatea legăturilor sale cu țara sa de origine și trebuie, *in fine*, să pună în balanță, pe de o parte, severitatea pedepsei care a fost aplicată persoanei în cauză pentru reprimarea infracțiunii săvârșite de persoana respectivă și, pe de altă parte, durata șederii acesteia din urmă. În al treilea rând, faptul că, în vederea adoptării unei asemenea decizii, este necesar ca

aceste autorități să ia în considerare nu numai împrejurarea că această persoană a săvârșit sau nu în mod repetat infracțiuni timp de mai mulți ani, ci și alte elemente, precum faptul că persoana menționată și-a schimbat conduita în mod pozitiv ca urmare a condamnării sale, în special prin exprimarea remuşcărilor, prin încetarea consumului de stupefiante, prin începerea studiilor sau dacă, dimpotrivă, aceeași persoană neagă faptele pentru care a fost condamnată sau le relativizează.

- 77 În consecință, este necesar să se răspundă la a doua și la a treia întrebare că articolul 14 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80 trebuie interpretat în sensul că resortisanții turci care, potrivit autorităților naționale competente ale statului membru în cauză, constituie o amenințare reală, prezentă și suficient de gravă la adresa unui interes al societății pot invoca articolul 13 din această decizie pentru a se opune aplicării în privința lor a unei „noi restricții”, în sensul acestei dispoziții, care permite autorităților respective să pună capăt dreptului lor de ședere pentru motive de ordine publică. O asemenea restricție poate fi justificată în temeiul articolului 14 din decizia menționată, cu condiția să fie de natură să asigure realizarea obiectivului de protecție a ordinii publice urmărit și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea lui.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 78 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

- 1) Articolul 13 din Decizia nr. 1/80 a Consiliului de asociere din 19 septembrie 1980 privind dezvoltarea asocierii dintre Comunitatea Economică Europeană și Turcia**

trebuie interpretat în sensul că

poate fi invocat de resortisanții turci care sunt titularii drepturilor prevăzute la articolul 6 sau la articolul 7 din această decizie.

- 2) Articolul 14 din Decizia nr. 1/80**

trebuie interpretat în sensul că

resortisanții turci care, potrivit autorităților naționale competente ale statului membru în cauză, constituie o amenințare reală, prezentă și suficient de gravă la adresa unui interes al societății pot invoca articolul 13 din această decizie pentru a se opune aplicării în privința lor a unei noi restricții, în sensul acestei dispoziții, care permite autorităților respective să pună capăt dreptului lor de ședere pentru motive de ordine publică. O asemenea restricție poate fi justificată în temeiul articolului 14 din decizia menționată, cu condiția să fie de natură să asigure realizarea obiectivului de protecție a ordinii publice urmărit și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea lui.

Semnături